

בחייהם ציוו לנו את מותם*

אבירם שמל

חחים. מקרים כאלה של אי בהירות יוצרים כאמור בעיה פרקטית ל"שימוש אותה "צואה בחיים".

אך כאמור, חסרונה הגדול של "צואה בחיים" הוא היעדר כל תוקף חוקי של צואה כזו בישראל. ולמרות כל זאת, לאחרונה ניתן פסק דין תקדים⁵, שבו פסק נשיא ביהמ"ש המחווז ב"ת"א, השופט אורי גורן, שזכותו של חוליה הנמצא במצב של תרדמת שלא לקלט טיפול רפואי המאריך את חייו בזכותה מלאכותית, למורת שלא היה נמצא כל מסמך או צואאה כגון צואאה בחיים, זאת בהסתמך על הזכיר העצם חוק החולה נוטה למות. עם זאת הוסיף השופט גורן: "אין כאמור בפסק הדין הקשר כלליל להגשת בקשות של בני משפחה בשם של החולה ופסק דין זהה ניתן רק על סמך נסיבות המקרא המיחדשות שבתקיק". פסק דין זה, אחרון (לעת עתה) למספר פסקין דין בו כובדה "צואה בחיים", נראה מרמז שההוראות אלה יהיה משקל רב בינו לבין כאשר אדם נמצא בבית החולים או כשהענינו מובא לפניו בית המשפט.

תקנות המצדדים והמוכדים את "צואה בחיים" היא שהצעת החוק "חוליה נוטה למות", העומדת בימים אלה להציגה בכנסת יהופר אותו למסמך חוקי במהרה. לפיו ניתן להסתמך על אותן "הנחיות רפואיות מקדיימות" שננתן החולה מראש או להסתמך על עדויות בני משפחה וחברים לגבי הטיפול הרפואי שיינתן לו אם ייעז לנצח בו מוגדר החוליה כ"חוליה נוטה למות": מצב של בעיה רפואיות חמוצה מרפואה כאשר תוחלת החיים הצפיה לו היא של פחות משישה חודשים, על פי קביעה של שני רופאים מומחים.

''יפוי כוח לטיפול רפואי''
(advance health directive)
ההסדרונות המרוכבים של ה''צוואה
בח''ם'' הביאו חלק מהמטופלים בתחום,
לכלל מסקנה שה''צוואה בח''ם''
נכשלה.⁶ על חלק מהມגרעות שצוינו
על מנת מתגבר ''יפוי הכוח לטיפול
הרפואי'', ניתן למנוט את יתרונותיו של
יפוי ברכם.

- מعتبر את שיקול הדעת של החולה
לאדם שהוא סומר על כושר שיפוטו בשעת מבחון ולרוב גם סמן
לבבו.

- מונע חילוקי דעתות בקרב המשפחה וקורי החולה.
- מונע את חששו של ה choloh שיקבל טיפול רפואי או שיתקבלו עבоро
ההחלטות בינו לבין רצונו.

- שומר על הדינאמיות החשובה בקבלת ההחלטה עבור ה choloh בזמן
אמת, ולא סמרק צואאה שה choloh כתוב לפני זמן רב וייתכן שדעתו
השתנתה בינהיים.

- מקל על הרופאים בטיפול הרפואי הנכון שיש להעניק לחולה.
- חוסך את הטרחה והמתנה המרובה הכרוכה במינוי אופטורים
על ידי בית המשפט, במידה וה choloh
אינו מתפרק.

גבולות הטיפול ב"חולות סופניים"
הנוטים למות, יוצרים דילמה
מוסרית קשה בעלת השאלות
רפואיות, חברתיות ודתיות. בעוד
ש"ועדת שטיינברג" ישבת על
המדוכאה ומגבשת את הצעת החוק
"חולוה נוטה למות" על מנת
להתמודד עם הנסיבות, אומרעו ו"ז"

בשנה האחרונה שורה אורה"ב סכיב סיפורה הקשה והונגע ללב של טרי שיאבו. באמצעות העשרות לחיה הפה שיאבו לצמח בעקבות אירוע מוחי, ובמשך 15 שנים הוחזקה בח'ים רק בזכות מכךרים מאירכי חיים. במהלך מאבק ציבורו ומשפטו ארוך, התנצחו הוריה של שיאבו שדרשו להחזרה בח'ים, עם בעלה של שיאבו שביקש לנתקה ממיכשור ההזנה, מה שהביא קצת לחיה. קולות רבים נשמעו בונושא, ברכבי אורה"ב ובעולם כולו. בחלוקת נטלו צד – פוליטיקאים, אנשי דעת ומוסר ושם איזוחים שידעו בביטחון מה הדבר הנכון שיש לעשות. רק קול אחד לא נשמע: קולה של טרי שיאבו, שלא הכינה מסמר משפטו או צוואה שלא להשאירה בח'ים באמצעות מלאכותיים. בישראל, הסוגיה עדין לא זכתה לחשיפה ולהתיחסות הראויות לה. להלן שתי דרכי התמודדות עם המצב:

"צוואה חיית" (A LIVING WILL)

הצואנה (המכונה גם "הוראות רפואיות מקדיםות") היא מסמך משפטי הניתן במהלך ח' המצווה בעודו בריא וצלול דעת. מטרת "הצואנה בcheinim" היא להעלות על כתוב את רצון המצווה בדבר סיטואציה אפשרית בעתיד הנוגעת לנורול, במידה יתកיימנו נסיבות שלא יאפשרו לממצווה להיביע את דעתו באוויה עת כדוגמת מצב בריאותי לקוי. הצואנה יכולה להורות את אופי הטיפול הרפואי אותו ירצה או לא ירצה לקבל.

בארצאות שונות בעולם וכיישרל, נאבקים לקבל היתר משפטי, לתקופות צוואואה מסוג זה. טופס זה נחתם במעמד שני עדדים, בגיןם שאינם

משפחחה (בכדי למנוע את עירוכם של אינטראסים אישיים), וממנה לו בא כוח שיוציאו אותו לפועל אם ואשר כתוב הטוטופס יהיה במצב הנזקן.¹ צוואה בבחיים" טיפוסית, מאפשרת את ההזהדנות לציוויל בכתב את רצונותינו המפורטים בדבר הטיפול הרפואי שיתנית או ימנע על ידי רפואיים, אחים, בחתוי חולמים ומוסדות אחרים.² התומכים שבעריכת צוואה טעונה שתחום

הבחירה של אדם ציר גם יכולת את הדרך המכובדת שכבה יסודית את חייו כמו בחירת מקצוע, מגורים ובן זוג. הרפואה המודרנית יכולה להביאו להארצת חיים לא מבוטלים אך באותה מידת גם יכולה לפגוע ביאות החיים שנוצרה. למשל איבוד היכולת לדבר, לאוכל או לנושם בצורה עצמאית.

משמעותה של "חיים" אינה מוגנת באופן מסודר בחוק, ובקיים ממשום שה"צואת בחיים" אינה מוגנת באופן מסודר בחוק, ובקיים

הנושא עוסק בעיקר בעמותת לילך, שאינה גוף ציבוררי, לא קיימת מединיות אוחזת בקרקם המוסדות הרפואיים בנוגע לכיבוד ה'צואות בחים'.

ודוגמה למקורה שלא כובדה הוצאה בחים היא המקורה שכו בית החולמים היזן חולה למורת שערכה צואאה שבה דרשה שלא יזינו אותה. המקורה הובא לפתחו של בית המשפט המחייב³ שהחlicht כי אין זה מזכותה של החולה לכפות את קיומ רצונה על אחרים, ובבעת רצונה אינה חורגת מגדר משאלת שמצויה לכובדה; כאמור - אין לכפות על המטפל מעשה של מניעת מזון וחומצן שהוא ברור הרעבה וחנק אשר אין לחיב את הרופא לעשותה. אולם משעה שהתרבר שהחמצב אינו זמני והקיים של החולה תלוי בהזנה ובמתן חמצן - יש לכבד את רצון החולה ולהפסיק את אמצעי ההקללה.⁴

בעיה נוספת בימי ה'צואאה בח'ים' היא שהמסקר נפתח מאוחר מדי כך שהוראותיו יוצאו לפועל, לאחר חיבור החולה למכשירים מאrics

***סטודנטים לאמנויות שנה ב' ולספרות כללית והשוואתית שנה א'**

